

Η Ευρώπη και η Ελλάδα

Η επιτυχής έναρξη της ΟΝΕ, την 1/1/1999, αποτελεί ένα σημαντικό σταθμό προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Το επόμενο βήμα είναι η δημιουργία μιας ομοσπονδιακής Ευρώπης, που θα εμβαθύνει όχι μόνο την οικονομική αλλά και την πολιτική συνεργασία των χωρών της ΕΕ. Σ' αυτή την κατεύθυνση στοχεύουν οι προτάσεις του υπουργού εξωτερικών της Γερμανίας Φίσερ, αλλά και άλλων ευρωπαίων ηγετών. Η Ελλάδα, που μπαίνει στη ζώνη του ευρώ την 1/1/2001, μπορεί και πρέπει να συμμετέχει στις νέες πρωτοβουλίες που θα οδηγήσουν σε στενότερη πολιτική και οικονομική συνεργασία στην Ευρώπη.

Σήμερα η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης. Η παγκοσμιοποίηση απαιτεί την οικονομική και κοινωνική αναμόρφωση της Ευρώπης ώστε να αποκτήσει μια ανοικτή και ανταγωνιστική οικονομία, που θα βασίζεται στη γνώση, θα προωθή τη σταθερή ανάπτυξη, την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική συνοχή. Η Ευρώπη πρέπει να προσαρμοστεί στο νέο περιβάλλον διατηρώντας τις ευρωπαϊκές αξίες και την κοινωνική της αντίληψη.

Η ΕΕ έχει θέσει δύο κύριους στόχους:

- (1) Την ισχυροποίηση της Ευρώπης στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Η σημερινή αρχιτεκτονική της Ευρώπης δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες μιας διευρυμένης ένωσης με 28 ή 30 κράτη-μέλη.
- (2) Την επίτευξη ταχύτερης οικονομικής ανάπτυξης, που θα οδηγήσει στην πλήρη απασχόληση.

Ο μέσος ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης στις χώρες της ΟΝΕ έφτασε το 3,5% στο πρώτο εξάμηνο του 2000 και προβλέπεται να παραμείνει στα υψηλά αυτά επίπεδα για τα επόμενα δύο χρόνια. Η πρόβλεψη αυτή στηρίζεται στην εκτίμηση ότι θα παραμείνουν ισχυρές, τόσο η εγχώρια ζήτηση όσο και οι ευρωπαϊκές εξαγωγές. Η διεθνής ισοτιμία του ευρώ επηρεάζει

θετικά τις εξαγωγές αυτές, χωρίς να δυναμιτίζει την σταθερότητα των τιμών. Υπενθυμίζεται ότι μετά τη νομισματική ένωση του 1999, η Ευρώπη πλέον είναι μια κλειστή οικονομία, με τις εξαγωγές της προς τον υπόλοιπο κόσμο να αποτελούν μόλις το 10% του ΑΕΠ. Η ισοτιμία του ευρώ επηρεάζει την οικονομική δραστηριότητα και τον πληθωρισμό, αλλά όχι τόσο όσο θα επηρέαζε μεμονωμένα τις επιμέρους χώρες της ΟΝΕ.

Αποτελεί κοινή εκτίμηση ότι το ευρώ είναι σήμερα υποτιμημένο σε σχέση με το αμερικανικό δολάριο. Η διολίσθηση του ευρώ τον τελευταίο ενάμισι χρόνο είναι αποτέλεσμα της καθαρής ροής κεφαλαίων προς τις Η.Π.Α., όπου αναζητούν υψηλότερες αποδόσεις. Μεσοπρόθεσμα, όμως, η ισοτιμία του ευρώ αναμένεται να επιστρέψει σε πιο φυσιολογικά επίπεδα τιμών, που θα αντανακλούν πιο ορθολογικά τους μελλοντικούς ρυθμούς ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Η σημερινή άνοδος των τιμών του πετρελαίου δεν θέτει σε κίνδυνο την οικονομική σταθερότητα και την ανάπτυξη στην Ευρώπη. Η ευρωπαϊκή οικονομία είναι, σήμερα, λιγότερη ευαίσθητη στις διακυμάνσεις της τιμής του πετρελαίου απ' ότι ήταν στο παρελθόν. Ο τομέας των υπηρεσιών έχει αυξηθεί, ενώ ο βιομηχανικός τομέας είναι λιγότερο ενεργοβόρος. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, επίσης, έχουν σωρεύσει εμπειρία από τις προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις της δεκαετίας του 1970, ώστε να αποφύγουν λάθη στο χειρισμό της σημερινής κατάστασης.

Επιπλέον, μέσα στην ΟΝΕ, η άνοδος της τιμής του πετρελαίου αναμένεται ότι δεν θα επηρεάσει σημαντικά τον πληθωρισμό. Ο κεντρικός στόχος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών εξασφαλίζει ότι η ΕΚΤ θα λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την καταπολέμηση των πληθωριστικών πιέσεων. Ήδη, από τον περασμένο Νοέμβριο, η ΕΚΤ έχει ανεβάσει τα επιτόκια στη ζώνη του ευρώ κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες (από 2,5% στο 4,5%), χωρίς να θέσει σε κίνδυνο την αναπτυξιακή πορεία της Ευρώπης.

Οι σημερινές εξελίξεις δικαιώνουν τις επιλογές μας για συμμετοχή στην ΟΝΕ. Η οριστικοποίηση της ένταξης μας στην ΟΝΕ, βοηθάει στην αποφυγή πιέσεων στις χρηματαγορές. Για παράδειγμα, πριν από δύο χρόνια, στη διάρκεια της Ρωσικής κρίσης, είχαμε πίεση στη δραχμή και πίεση στην αγορά ομολόγων που εκδηλώθηκε με αύξηση των επιτοκίων των ελληνικών ομολόγων σε σχέση με τα ξένα. Σήμερα, η σιγουριά της ΟΝΕ μας έχει προστατεύσει από τέτοιους κλυδωνισμούς.

Σε τρεις μήνες η Ελλάδα θα γίνει μέλος της ζώνης του ευρώ. Στο διάστημα που μεσολαβεί, θα συνεχίσουμε την οικονομική πολιτική που θα μας επιτρέπει να πολεμήσουμε την πιθανή άνοδο του πληθωρισμού από την αύξηση της τιμής του πετρελαίου. Δεν πρέπει να καθησυχάζουμε, αλλά ούτε και να αντιδρούμε υπέρμετρα υπό την πίεση των γεγονότων. Πρέπει πρώτα να βεβαιωθούμε ότι η αύξηση των τιμών του πετρελαίου ότι έχει πιο διαρκή χαρακτήρα.

Πρέπει να πολεμήσουμε την πληθωριστική ψυχολογία στη γέννησή της. Πρέπει να καταλάβουμε όλοι μας ότι σήμερα δεν έχουμε το περιβάλλον της δεκαετίας του 1970. Σήμερα έχουμε μια αξιόπιστη Κυβέρνηση που έχει επιτύχει τη σταθερότητα. Αυτή τη σταθερότητα θα διαφυλάξουμε.

Στην τωρινή συγκυρία, οι επιχειρήσεις δεν έχουν ουσιαστικό λόγο να ανεβάσουν τις τιμές. Φέτος, τα κέρδη τους αυξάνονται με ρυθμούς διπλάσιους της οικονομίας. Επιπλέον, η πτώση των επιτοκίων, λόγω ένταξής μας στην ΟΝΕ, μειώνει το κόστος άντλησης κεφαλαίων και αντισταθμίζει την απώλεια από οποιαδήποτε άνοδο στο ενεργειακό ή μεταφορικό τους κόστος. Αλλά και οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να ακολουθούν ανεύθυνες παροτρύνσεις και να επιζητούν να αλλάξουν τις συμφωνίες που ήδη έχουν κάμει σχετικά με τις αυξήσεις στις αποδοχές τους.

Σε ότι αφορά την πραγματική οικονομία, οι επιπτώσεις από την άνοδο των τιμών του πετρελαίου εκτιμάται ότι για την ελληνική οικονομία θα είναι ισχνές. Ο λόγος είναι απλός. Στην Ελλάδα, σήμερα, κινητήριοι μοχλός της ανάπτυξης είναι οι επενδύσεις που τρέχουν με ρυθμούς 10%. Αυτές οι επενδύσεις δεν επηρεάζονται από την τιμή του πετρελαίου. Βασίζονται στους πόρους του Γ' ΚΠΣ, στα έργα για την Ολυμπιάδα του 2004. Επομένως, οι προβλέψεις μας για ρυθμό αύξησης της οικονομίας της τάξης του 5% παραμένουν ως έχουν.

Η αντίδραση, που εκδηλώνεται σε ορισμένες χώρες της Ευρώπης, οφείλεται και στο γεγονός ότι η τιμή του πετρελαίου είναι πολύ υψηλότερη από την τιμή στην Ελλάδα. Πράγματι, η Ελλάδα έχει τις χαμηλότερες τιμές καυσίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι φόροι στα καύσιμα βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο που επιτρέπει η κοινοτική νομοθεσία.

Συμπερασματικά, αυτή τη στιγμή ο «πονοκέφαλος» μας δεν προέρχεται από τον προβληματισμό για το πως θα διατηρήσουμε το ρυθμό ανάπτυξης στα επίπεδα που έχουμε ανακοινώσει, αλλά για το πως δεν θα αναβιώσει στο κοινό η πληθωριστική ψυχολογία της δεκαετίας του 1970 και παράλληλα, για το πως δεν θα «διαβρωθεί» το εισόδημα των ασθενέστερων οικονομικά τάξεων. Σε περίπτωση που η τιμή του πετρελαίου διατηρηθεί στα σημερινά υψηλά επίπεδα, η Κυβέρνηση εξετάζει και το ενδεχόμενο λήψης ειδικών μέτρων κοινωνικού χαρακτήρα για την προστασία των χαμηλών εισοδημάτων.

◆ **μπήκαμε πλησίτοι
σε δύσκολη συγκυρία**

- ένα εκρηκτικό μίγμα εξελίξεων που αφορούν
 - ~ Το πετρέλαιο και την πορεία της οικονομίας
 - ~ Την πορεία των ελληνοτουρκικών και το κυπριακό
 - ~ Την ανάδειξη στο επίκεντρο της διαπλοκής

- μια σειρά θέματα μεγάλης σημασίας για την επικαιρότητα δείχνουν εικόνα ΠΑΣΟΚ περίπου όπως την περίοδο πριν τον Οτσαλάν ή μετά τις Ευρωεκλογές
 - ~ εκκλησία, μέτωπο που δεν κλείνει
 - ~ «ολυμπιακοί», μέτωπο που τώρα ανοίγει
 - ~ «συνταγματική αναθεώρηση», ο καθείς και τα όπλα του ο καθείς και το πρόβλημά του, ο καθείς και η προοπτική του
 - ~ ανάδειξη του θέματος της διαπλοκής, εμείς αμυνόμαστε
 - ~ ΟΤΕ, οικονομία, εικόνα αναξιοπιστίας

- Το κρίσιμο διακύβευμα :
Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

◆ ***είμαστε σε πορεία
χωρίς πραγματικούς συμμάχους***

- η αντιπολίτευση μονομέτωπο αγώνα
- το ΠΑΣΟΚ αδρανές και μετέωρο στη βάση,
με αμετακίνητες ισορροπίες στην κορυφή
- οι θεσμοί κρατούν αποστάσεις αυτοάμυνας

◆ ***απαιτείται τώρα μια
σημαντική πολιτική πρωτοβουλία***

- δεν αρκεί το πολιτικό πλαίσιο της ΔΕΘ και ο προγραμματισμός του κόμματος
- οι θεσμικές αλλαγές που επιχειρούμε και η κοινωνική ατζέντα που προβάλλουμε είναι αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη π.χ. ΕΣΥ, απασχόληση, ασφαλιστικό....
- Οι αριθμητικοί στόχοι δεν εμπνέουν πια, η φάση αυτή τελείωσε

◆ ***Η επιστροφή της πολιτικής
φέρει στο προσκήνιο ως μείζον θέμα
τη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 2000***

- από τη φάση της οικονομίας επιστρέφουμε σε πολιτική εποχή
 - ~ «προοδευτική διακυβέρνηση» : παγκόσμιο επίπεδο
 - ~ «η θεσμική ολοκλήρωση της Ένωσης» : ευρωπαϊκό επίπεδο
 - ~ «για ποια δημοκρατία μιλάμε» : εθνικό επίπεδο

- οι κοινωνικές μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται προϋποθέτουν ριζικές πολιτικές αλλαγές
 - ~ ρυθμιστικό πλαίσιο στην αγορά
 - ~ σχέσεις πολιτικής, οικονομίας, κοινωνίας της πληροφορίας
 - ~ κοινωνικός έλεγχος στην κάθε μορφής κρατική ή επιχειρηματική δραστηριότητα

- αναπτύσσονται δύο αμυντικοί δρόμοι
 - ~ το «κράτος των δικαστών»
στο όνομα της ανεξάρτητης δικαιοσύνης (συντηρητικός)
 - ~ η «ανεξάρτητη αρχή»
στο όνομα ενδιάμεσων σχημάτων (ολίγον προοδευτικός)

- κόμματα : τέλος εποχής
μόνο πολιτικά μπορούν να ανανεωθούν
στο πλαίσιο μετεξέλιξης του δημοκρατικού
και αντιπροσωπευτικού πολιτικού συστήματος

◆ **οι σχέσεις οικονομίας και πολιτικής
απασχολούν το σύνολο της κοινωνίας
και σημαδεύουν τη Δημοκρατία**

- κομβικό σημείο είναι ο χειρισμός του θέματος :
πολιτική εξουσία – διαπλοκή – πολιτικό σύστημα
- η αντίφαση και η πρόκληση :
 - ~ από τη μια λιτότητα από την άλλη επιταγή
 - ~ από τη μια περιθώριο από την άλλη νέο-πλουτισμός
 - ~ στο επίκεντρο :
πολιτικοί – επιχειρηματίες – δημοσιογράφοι
- ο καταγγελτικός λόγος της Ν.Δ, υστερόβουλος και αντιπολιτευτικός πάντα σε πραγματική βάση
 - ~ η γενίκευση της μίζας και της διαφθοράς στο κράτος
 - ~ οι αρμοί διασύνδεσης της ιδιωτικής οικονομίας με την πολιτική εξουσία
 - ~ η σχέση κομμάτων και πολιτικών με τον επιχειρηματικό κόσμο
- τα υπάρχοντα κόμματα – όλα ανεξαιρέτα – βρίσκονται μέσα στο πλέγμα
 - ~ η πολιτική πρωτοβουλία Αβραμόπουλου μπορεί να αποδειχθεί βραδυφλεγής βόμβα
 - ~ έρχεται ως εκφραστής των «αυτοδημιούργητων» ως «εξυγιαντής» της δημόσιας ζωής εναντίον των φθαρμένων «καθεστωτικών κομμάτων»
- η δική μας εικόνα προκαλεί τουλάχιστον ερωτηματικά
 - ~ υπουργεία – βουλευτές – φέουδα – «διαμεσολαβητές»
- ο Καραμανλής καταγγέλλει το σύμπτωμα ο Αβραμόπουλος την αρρώστεια εμείς οφείλουμε «να βρούμε το δρόμο» ή αλλιώς «να τον δημιουργήσουμε» όπως θα έλεγε ο Αννίβας

◆ *ο δρόμος περνά από την αλλαγή του μοντέλου διαχείρισης της εξουσίας και τη μετεξέλιξη – τομή στο πολιτικό σύστημα*

- μόνο ο Πρόεδρος μπορεί μια γενναία πρωτοβουλία – παρέμβαση
 - ~ από τον Κ. Σημίτη της οικονομία και της ΟΝΕ
 - στον Κ. Σημίτη της Δημοκρατίας 2000

- για να παίζουμε σε δικό μας γήπεδο πρέπει να ρίξουμε τη μπάλα μπροστά
 - ~ μόνο έτσι συσπειρώνουμε τις δυνάμεις
 - ~ προσανατολίζουμε την κοινωνία
 - ~ κυριαρχούμε στο πολιτικό σκηνικό
 - ~ ανατρέπουμε τις παραλυτικές ισορροπίες στο ΠΑΣΟΚ

- ΜΟΝΟ ΕΤΣΙ ΚΕΡΔΙΖΟΥΜΕ ΤΙΣ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΑΛΛΑΖΟΝΤΑΣ ΡΙΖΙΚΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΚΑΙ ΦΕΡΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ!

◆ *το περιεχόμενο της πρωτοβουλίας*

- για την κατεύθυνση των αλλαγών πρέπει κατ' αρχή να αποφασίσουμε το μοντέλο που υιοθετούμε από τις προηγμένες δημοκρατίες
 - ~ το αμερικάνικο ή το γερμανικό – αγγλικό : προφανώς το δεύτερο
 - ~ είναι φανερό ότι η σημερινή ερμαφρόδιτη εικόνα πρέπει να δώσει τη θέση της σε μια ενίσχυση της πολυκομματικής δημοκρατίας
 - ~ άρα σε ενίσχυση των κομμάτων – φορέων της συλλογικής βούλησης της κοινωνίας
- Συνταγματική Αναθεώρηση
 - ~ τέρμα στη θεωρία της τακτοποίησης γιατί η τομή θα γίνει ερήμην μας
 - ~ να ανοίξουμε με την ευκαιρία πλήρως τη συζήτηση για τη σύγχρονη Δημοκρατία με επίκεντρο την ενίσχυση της κοινοβουλευτικής όψης και του ρόλου του βουλευτή
- Τρόπος ανάδειξης βουλευτών
 - ~ κόμμα – περιφέρεια – λίστα
 - ~ μονοεδρική περιφέρεια
 - ~ κατάργηση ασυμβίβαστου βουλευτή – περιφερειάρχη
 - ~ αναθεώρηση, αποφασιστική συρρίκνωση ασυμβίβαστων
- Κρατική χρηματοδότηση στα κόμματα
 - ~ αύξηση με ταυτόχρονη πλήρη αποσύνδεση από το ιδιωτικό κεφάλαιο
 - ~ μόνο συνδρομές και ανταποδοτικές εκδηλώσεις
 - ~ απαγόρευση εράνων και κουπονιών
 - ~ πλήρης έλεγχος βιβλίων κατά το πρότυπο των επιχειρήσεων και διάτρητες από την εφορία αποδείξεις συναλλαγών
 - ~ πόθεν έσχες στα κόμματα
- Εκσυγχρονισμός της εκλογικής διαδικασίας
 - ~ ψήφος ετεροδημοτών
 - ~ δραστική μείωση εκλογικών δαπανών
 - ~ απαγόρευση τηλεοπτικής διαφήμισης
 - ~ υποχρεωτικός ο πολιτικός διάλογος
- Ολοκλήρωση των θεσμών διαφάνειας στη λειτουργία του κράτους, των αντιπροσωπευτικών θεσμών, της διοίκησης
 - ~ Ολοκλήρωση θεσμών που ήδη έχουμε θεσπίσει και θέλουμε τώρα να κατοχυρώσουμε συνταγματικά

◆ **η αλλαγή στο ΠΑΣΟΚ**

- η προσαρμογή του ΠΑΣΟΚ στη μετεξέλιξη του πολιτικού συστήματος επιβάλλει :
 - ~ αλλαγή στον τρόπο εκλογής και τη σύνθεση της Κ.Ε
 - ~ ανανέωση του πολιτικού δυναμικού ως απόρροια δομών και λειτουργιών
 - ~ διευρυμένα εκλεκτορικά σώματα σ' όλα τα επίπεδα
 - ~ συνύπαρξη τάσεων και ρευμάτων κάτω από νέο καθεστώς νομιμότητας
 - ~ ουσιαστική συμμετοχή στις αποφάσεις με την κοινωνία στο κομματικό προσκήνιο
 - ~ ανοιχτές διαδικασίες παντού

◆ **τα βήματα που υλοποιούν την πρωτοβουλία ενταγμένα στο χρόνο**

- στην Κ.Ε προϊδεάζεις για μια ευρύτερη πρωτοβουλία τονίζοντας πιο εμφατικά την απόφαση σου και αφού ξετινάξεις τα επιχειρήματα της αντιπολίτευσης να ανοίξεις σε βάθος τη συζήτηση για το πολιτικό σύστημα και το πλέγμα σχέσεων και αντιπροσωπεύσεων
 - ~ «εμείς θα οικοδομήσουμε της Δημοκρατία 2000 όπως στον προηγούμενο ιστορικό κύκλο οικοδομήσαμε τη δημοκρατική αναγέννηση του τόπου»
- μετά τον Προϋπολογισμό και τις γιορτές ανοίγεις ουσιαστικά το θέμα με μια σημαντική διακήρυξη στόχων και κατευθύνσεων
 - ~ έτσι παίρνεις στα χέρια σου τη Συνταγματική Αναθεώρηση που πρέπει να ψηφιστεί το νωρίτερο το Μάρτιο
 - ~ (όχι τώρα που θα φανεί ότι αμύνεσαι απέναντι στην αντιπολίτευση)
- αμέσως μετά προετοιμάζονται οι αντίστοιχες νομοθετικές πρωτοβουλίες που αφορούν το κράτος, το εκλογικό σύστημα κ.λ.π
- την ίδια περίοδο ανοίγεις τον προσυνεδριακό διάλογο στο ΠΑΣΟΚ και πάμε σε διαφορετικό Συνέδριο με νέο Καταστατικό και βαθιά ανανέωση σε δομές και πρόσωπα
- τις δομικές αλλαγές στο ΠΑΣΟΚ την επόμενη του Συνεδρίου (Νοέμβριος 2001;) ακολουθεί δομική αλλαγή στην Κυβέρνηση και συνολική ανακατανομή του δυναμικού σε κυβέρνηση και κόμμα